

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 23, din 06.12.2009

Relațiile dintre R. Moldova și Ucraina: viziunea diplomației moldovenești

**Transcriptul emisiunii radiofonice, din 06 decembrie, realizată de Asociația pentru Politică Externă (APE) în colaborare cu Agenția de știri și analize Imedia și cu asistența Fundației germane Friedrich Ebert Stiftung (FES). Emisiunea este difuzată la Radioul Vocea Basarabiei în fiecare duminică.*

Principalele Teme ale Emisiunii:

1. *Vizita la Kiev a dl Andrei Popov, ministru adjunct de externe*
2. *Problemele spinoase în relația dintre R. Moldova și Ucraina*
3. *Reevaluarea modului de soluționare a conflictului transnistrean*

Corneliu RUSNAC, moderator IMEDIA: *Bună ziua, stimați ascultători, sunt Corneliu Rusnac și ca de obicei, la această oră, vă invit la o emisiune de discuții pe teme de politică externă, realizată cu suportul „Asociației pentru Politică Externă” și finanțată de Fundația „Friedrich Ebert”.*

În emisiunea de astăzi vreau să vă prezint o discuție cu Andrei Popov, ministru adjunct al Afacerilor Externe. Domnule Andrei Popov, bine ați venit la noi în studio.

Andrei POPOV, ministru adjunct de externe: Bună ziua, bine v-am găsit!

Corneliu RUSNAC: Recent ați vizitat Ucraina, unde v-ați întâlnit cu colegii de la Kiev. Despre ce s-a discutat în cadrul acestei întâlniri care a avut loc, de altfel, după o pauză considerabilă?

1. *Vizita la Kiev a dl Andrei Popov, ministru adjunct de externe*

Andrei POPOV: Da, într-adevăr, acum o săptămână am purtat la Kiev consultări bilaterale cu partea ucraineană, întâi la nivelul experților, după care am avut o rundă întreagă de consultări cu omologul meu, Viceministrul ucrainean de externe Constantin Eliseev. În cadrul acestor discuții am abordat tot spectrul problematicii cooperării dintre Moldova și Ucraina și am încercat să tatonăm terenul în vederea identificării unor formule de compromis reciproc acceptabil și avantajos, pentru a oferi decidenților politici din cele două state soluții concrete de scoatere din impas a raporturilor moldo-ucrainene, care de aproape un deceniu practic se află prizoniere a câtorva „noduri” nesoluționate, în special legate de reglementarea raporturilor de proprietate și finalizarea proceselor de demarcare a frontierei.

Au fost consultări foarte complexe în cadrul cărora am abordat punct cu punct aceste probleme nesoluționate și cred că am făcut un pas important spre identificarea unor soluții de compromis. Va lua ceva timp să conturăm aceste propuneri de compromis. Dar cred că este important să spunem ascultătorilor că între statele noastre există interese strategice convergente – vorbesc și de promovarea obiectivului comun de integrare europeană, și de necesitatea de a conjuga eforturile pentru a reglementa conflictul transnistrean, și interesul Republicii Moldova de a coopera cu Ucraina în vederea asigurării securității noastre energetice. Această coincidență de interese și obiective ar fi trebuit să ne apropie și să

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 23, din 06.12.2009

creeze premise firești pentru edificarea unui parteneriat strategic veritabil dintre Moldova și Ucraina. Dar în realitate, până în prezent noi suntem destul de departe de a avea o relație de încredere și de deschidere. În mod paradoxal, cu toate că Moldova are doar doi vecini – România și Ucraina – cu nici unul dintre ei nu am reușit să stabilim raporturi de parteneriat real, de parteneriat strategic. În loc să ne concentrăm pe subiecte mari, să atragem investiții, să promovăm interese comune, să coordonăm agendele noastre de integrare europeană, să sporim implicarea constructivă a Ucrainei în eforturile de reglementare a conflictului transnistrean, noi toți acești ani ne-am împotmolit în niște chestiuni care nu sunt neapărat mărunte, cum am fost citat eronat odată, ci pe chestiuni pe care, când le pui în balanță și vezi ce pierde Republica Moldova, și Ucraina, în situația în care nu reușesc să se concentreze pe probleme mari, vezi că este un cost de oportunitate foarte și foarte mare pentru Republica Moldova și percepția pe exterior este că Moldova, totuși, ceva se întâmplă cu acest stat, dacă după atâția și atâția ani, după atâtea administrații care s-au schimbat el nu reușește să găsească un „modus vivendi” pentru a trece din perioada post-sovietică și să se concentreze pe edificarea unor relații moderne.

Trebuie să spargem cercul vicios al logicii „lose-lose”, să ieșim din tranșee, și în numele a intereselor majore care trebuie să ne unească, să construim relația bazată pe paradigma „win-win”. Schimbarea guvernării la Chișinău, adoptarea unor abordări pragmatice în raporturile cu vecinii și cu partenerii externi, asumarea unui curs de politică externă dinamic și previzibil, în opinia mea creează premise încurajatoare pentru ca împreună să calificăm această fereastră de oportunitate și să scoatem din impas relațiile dintre Moldova și Ucraina.

Corneliu RUSNAC: Dar care sunt în prezent problemele cele mai spinoase în relația dintre Republica Moldova și Ucraina? Haideți să le luăm pe rând, să începem cu demarcarea.

2. Problemele spinoase în relația dintre R. Moldova și Ucraina

Andrei POPOV: Frontiera moldo-ucraineană este una relativ lungă - 1222 de kilometri. Ea se împarte în trei sectoare. De la nord-vest, de la Criva, raionul Briceni pe Prut, ea merge 300 kilometri până în est, după care 450 kilometri este sectorul centru, sectorul transnistrean, și coboară în jos, de la Palanca până la Giurgiulești și acolo sunt 470 kilometri.

În perioada sovietici, aceasta a fost o frontieră mai mult convențională. Era o frontieră administrativă internă, ea nu a fost marcată cu niciun fel de semne de frontieră. După 1991 a trebuit ca împreună să transpunem pe hărți linia acestei frontiere administrative – practic să construim o nouă frontieră, așa cum se cuvine să fie între două state independente. Acest proces se numește delimitarea. Și acest proces nu a fost unul ușor, a durat ani de zile, din 1995, când s-a constituit comisia de delimitare, până în 1999, când în rezultatul mai multor compromisuri, s-au ajuns semnarea Tratatului cu privire la frontiera de stat care a fost ratificat de Parlament în anul 2001.

Odată ratificat, Tratatul de frontieră a devenit un document fundamental interstatal, care, de altfel, conform principiilor dreptului internațional, nu poate fi denunțat unilateral. Aceasta este o realitate. Și

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 23, din 06.12.2009

toate angajamentele pe care le avem noi asumate în acest Tratat sunt angajamente ale Republicii Moldova, nu țin de cine guvernează la Chișinău, care este alianța sau culoarea guvernării.

Începând cu 2002 am trecut la faza a doua și anume la demararea frontierei, ce presupune transpunerea și marcarea pe teren a liniei convenite pe hărți. Se instalează stâlpi de frontieră.

La ora actuală, procesul de demarcare a fost practic finalizat la nord, cu excepția punctului centralei și barajului de Nistru de la Novodnestrovsk sau Dnestrovsc, în raionului Ocnița, Naslavcea. La fel și în sud practic integral a fost finalizată demarcarea cu excepția a doua câtorva puncte încă neconvenite, restul porțiunii de 470 de kilometri a fost demarcat. Dar din cele mai sensibile zone au mai rămas o porțiune de câteva sute de metri de frontieră încă nedemarcate la Giurgiulești și punctul de trecere de la Palanca. Acolo urmează să găsim soluții de compromis și să finalizăm procesul de demarcare, astfel încât – foarte important – Moldova să aibă confirmat, inclusiv prin stâlpii de frontieră, accesul la Dunăre de 430 de metri, stipulat de Tratat și care este esențial pentru buna funcționare a portului și terminalului de la Giurgiulești.

La fel, este o problemă la Palanca – este necesar de finalizat procesul de demarcare, dar și de dus până la capăt angajamentul asumat de Republica Moldova de a transfera în proprietatea Ucrainei nu doar asfaltul și suprafața terenului aferent al drumului de 7,7 kilometri (care este o porțiune din drumul de 300 de kilometri dintre Odesa și Reni), dar și de clarificat situația cu terenul aferent, care în conformitate cu Tratatul din 2001, se transferă în proprietatea Ucrainei. De altfel, atenție – chiar cei care astăzi încearcă să politizeze acest subiect și stârnesc tot felul de speculații, în februarie 2002 deja au transmis suprafața drumului și a terenului aferent în proprietatea Ucrainei. Deci, s-a transmis suprafața, fără însă a fi transmis și terenul de sub acest drum. E o problemă mai complicată, poate de înțeles.

Dar ce este important de reținut, este că problema se examinează de o manieră cât se poate de serioasă și responsabilă, astfel încât să ne asigurăm că transmiterea terenului în proprietatea Ucrainei pe care Moldova o data și o dată trebuie să o facă în conformitate cu Tratatul de frontieră, să nu afecteze viața oamenilor din Palanca; ca ei să aibă posibilitatea să traverseze drumul în locuri special amenajate și să-și cultive terenurile care se află dincolo de drum. Este vorba și de amenajarea unor treceri de pietoni, unor semafoare, precum și a unor pasaje subterane. Mă întreb, de ce acest lucru nu s-a făcut până acum? Am inițiat deja contactele în acest sens dintre agențiile de resort din cele două țări. Ne consultăm cu cetățenii satului Palanca. Nu exclud că va fi nevoie să convenim asupra unor amendamente la acordul interguvernamental privind regimul de utilizare a acestui drum, astfel încât interesele cetățenilor să fie maximal protejate. Dar, ca un stat european, trebuie să ne respectăm obligațiile și, de aceea, după ce soluționăm toate problemele la care m-am referit, va trebui să transmitem Ucrainei Actul cu privire la proprietatea asupra terenului de sub acest drum.

Corneliu RUSNAC: Cum stau lucrurile la cel de-al treilea sector al frontierei, sectorul transnistrean. Ați convenit cu partea ucraineană că veți demara procesul de demarcare și a acestui segment?

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 23, din 06.12.2009

Andrei POPOV: Într-adevăr, am convenit de principiu că a venit timpul să ne găsim o soluție practică, inclusiv în ceea ce privește implicarea reprezentanților regiunii transnistrene, în primul rând reprezentanții organelor cadastrale, în procesul de demarcare și, doi, să implicăm și misiunea de asistență la frontiera moldo-ucraineană EUBAM în procesul de demarcare pe teren, astfel încât acest proces să fie desfășurat în conformitate cu standardele europene în materie și acesta a fost unul dintre subiectele discuțiilor purtate la Kiev.

La Kiev am ajuns cu mașina și am călătorit de la punctul de trecere Platonovo până la șoseaua modernă Odesa-Kiev, punctul de legătură Liuboșevka, 90 de kilometri pe un drum incredibil, din secolul XIX, plin de gropi, neiluminat... Voi spune doar un lucru: pe parcursul ultimilor ani, dar în particular pe parcursul ultimului deceniu, nu doar din cauza nesoluționării conflictului transnistrean, dar și din cauza incapacității celor două capitale – Kiev și Chișinău – să se concentreze pe construcții, pe proiecte de investiții, am ajuns în situația în care magistralele principale ocolesc Republica Moldova, în loc ca Republica Moldova să devină într-adevăr un stat de tranzit, să lege România de Ucraina, Estul de Vest.

Cu toate că fluxul de mărfuri dintre Ucraina și România este în continuă creștere, dar acest flux începe să ocolească Republica Moldova, și pe la nord, și pe la sud, mai ales după ce a fost dată în exploatare șoseaua modernă Odesa-Kiev și după ce au început să se construiască niște drumuri moderne în zona Carpatiană – în regiunea Cernăuți, Vinița, unde se fac legături cu Moldova românească, există riscul ca Moldova să devină o pată albă și să fie ocolită de marile fluxuri. Și este foarte ușor să pierzi acest statut de țară de tranzit și foarte greu să-l recapeți. Și starea de hal fără de hal în care se află porțiunea de drum între Platonovo și Liubașenko, cei 90 de kilometri pe care cred că mulți dintre ascultători le-au parcurs cu mașina sau cu autobuzul, în mod simbolic reflectă starea în care sunt astăzi raporturile dintre Moldova și Ucraina.

La fel cum ele sunt reflectate și de absența unor legături aeriene directe dintre cele două capitale. În loc să zbori 50 de minute de la Kiev la Chișinău, cetățenii sunt nevoiți să se chinui pe drum, ocolind pe la Palanca și mergând câte 10 ore cu mașina, sau cu trenul să facă 18-20 de ore. Sigur, o asemenea stare de comunicare nu poate decât să prevină cooperarea normală și edificarea a ceea ce ne-am propus să facem – a unui parteneriat strategic cu vecinul nostru din Est. Însă sunt optimist. Pornind de la voința politică și la Chișinău, și la Kiev, cred că sunt premise bune ca, după ce am relansat relația cu România, să facem același lucru cu cel de al doilea vecin al nostru, cu Ucraina.

Corneliu RUSNAC: Ca să discutăm puțin și despre situația proprietăților moldovenești în Ucraina, când ar putea fi rezolvată definitiv această problemă, adică problema proprietăților moldovenești în Ucraina, și care este situația acestora în prezent?

Andrei POPOV: Da, foarte bune că ați pomenit și de celălalt aspect al problematicii moldo-ucrainene, și anume de reglementarea raporturilor de proprietate. Într-adevăr, istoric, din timpurile Uniunii Sovietice, diferite instituții și întreprinderi care erau în jurisdicția republicii sovietice socialiste moldovenești au făcut investiții importante în primul rând pe litoralul Mării Negre, la stațiunile de odihnă Koblevo, dar și în Sergheevka, dar și în Zatoka. Unele au fost făcute de syndicate, altele de diferite uzine, care după

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 23, din 06.12.2009

destrămarea Uniunii Sovietice și proclamarea independenței de către Ucraina și Republica Moldova au rămas cu un statut juridic nedefinit.

Pe de o parte, există clar documentația pe majoritatea acestor obiecte, că Moldova și întreprinderile moldovenești au investit în construirea lor, pe de altă parte, procesul de transmitere a acestora în proprietatea Republicii Moldova a fost sistat de câțiva ani de zile, partea ucraineană condiționând avansarea pe acest proces de respectarea de către Republica Moldova a angajamentelor asumate în cadrul Tratatului cu privire la frontieră și în cadrul diferitelor comisii de cooperare.

De altfel, în cadrul ultimei comisii interguvernamentale de cooperare comercial-economică, care a avut loc la Kiev în luna mai 2006, au fost luate mai multe angajamente de partea moldovenească care până în prezent nu fost realizate și ucrainenii, într-un mod parțial explicabil, condiționează reluarea activității acestei comisii de îndeplinirea tuturor angajamentelor care ni le-am asumat, dar nu le-am respectat.

Cred că și aici am găsit un punct de vedere comun. Am adus la Kiev cu mine scrisoarea din partea noului copreședinte al acestei comisii din partea Republicii Moldova, viceprim-ministrului, ministrului Economiei, Valeriu Lazăr, cu primire la interesul Republicii Moldova de a relua cât mai curând posibil activitatea acestei comisii. Cred că se creează premise bune, ca și pe dosarul proprietăților Republicii Moldova, este vorba de peste 100 de obiecte. În privința a 47 din ele practic toată documentația este gata. Și e nevoie de o lumină verde din partea decidenților politici din Ucraina și în contextul relansării relațiilor moldo-ucrainene cred că în următoarele luni vom avea progrese importante și pe această direcție – a confirmării drepturilor de proprietate moldovenești și transmitere a acestor obiective în proprietatea posesorilor săi de drept.

Există și un alt punct nevralgic – stația barajul de la Novodnistrovsk, statutul juridic al căreia este mai complicat. A fost un baraj de subordine dublă – atât unională, cât și din bugetul Ucrainei. În anii de după independență Ucraina a investit în finalizarea acestui baraj, a mai schimbat natura și destinația lui, construind și o stație de producere a energiei electrice, integrând-o într-un complex cu alte două obiective economice mult mai mari care se află mai la nord pe teritoriul ucrainean. Dar acolo, dincolo de raporturile de proprietate care trebuie clarificate, este și problema demarcării frontierei, asupra căreia negociem la ora actuală. Și cu siguranță, în pofida speculațiilor, există un acord de principiu că frontiera va trece, în conformitate cu principiile și prevederile Tratatului, nu pe teritoriul Republicii Moldova, ci pe mijlocul acestui baraj, pe axa lui tehnologică. Și, în paralel, trebuie să examinăm foarte atent consecințele asupra mediului înconjurător în bazinul râului Nistru. Căci există anumite calcule și studii care spun că demararea activității acestui sistem integrat, din care barajul este doar o părțică, celelalte două piese integrante ale acestui complex sunt pe teritoriul ucrainean – deci dacă ele vor lucra la turații maxime, impactul asupra echilibrului ecologic în bazinul Mării Negre va fi unul advers.

Am convenit cu partea ucraineană chiar în cadrul vizitei mele la Kiev să invităm expertiza europeană și să conectăm instrumentele existente în cadrul Parteneriatului Estic pentru a asigura ca activitatea economică să nu aducă prejudicii mediului înconjurător și să lansăm programe de recuperare ecologică,

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 23, din 06.12.2009

pentru a neutraliza eventualul impact nociv, care este un aspect foarte important și este în vizorul Chișinăului.

Dar faptul că am convenit, pentru prima dată, să ne adresăm de comun acord structurilor europene ca ei să trimită experți, să facă o expertizare fundamentală și să implicăm instrumente de finanțare pe linia Parteneriatului Estic este un lucru greu de trecut cu vederea și unul foarte important.

Dar nu e vorba doar de Novodnestrovsk, când vorbim despre ecologie, este vorba și de stațiile de epurare de la Soroca. Începând cu anul 2002, toate deșeurile și tot sistemul de canalizare al orașului Soroca – trebuie să o spunem – se revarsă direct, fără a fi filtrate, în râul Nistru. Și este un angajament al Republicii Moldova să amelioreze situația cât mai rapid. Din păcate, pe parcursul ultimilor ani, nu s-a reușit identificarea unor soluții funcționale. Vom intensifica activitățile în acest domeniu, astfel încât cetățenii care locuiesc de ambele maluri ale Nistrului să nu mai consume apă contaminată din Nistru.

Un alt subiect pe care l-am abordat punctual cu diplomații ucraineni și cu omologul, Viceministrul ucrainean Constantin Eliseev, a fost legat de excluderea definitivă a Republicii Moldova din lista statelor cetățenii cărora sunt obligați să facă dovadă că posedă suma de 1200 de euro la intrarea în Ucraina. Știm că în luna mai Guvernul ucrainean a adoptat o asemenea decizie. Pentru alte state vizate, decizia este deja în vigoare, cetățenii altor state – și este vorba de circa 80 de state – atunci când intră pe teritoriul Ucrainei, trebuie să dea dovada că sunt în posesia unor mijloace financiare suficiente – de 1200 de euro. Dar pentru Republica Moldova intrarea în vigoare a acestei măsuri a fost suspendată începând cu luna august. Ne aducem aminte demersurile domnului prim-ministru, atunci lider al unui partid de opoziție, Vlad Filat, și de fapt și întreaga Alianță a susținut aceste demersuri, și Guvernul de atunci a intervenit – nu cred că ar trebui să ne luptăm pentru întâietate. Important e că atunci, în luna august, s-a reușit suspendarea intrării în vigoare a acestei măsuri, care, cu siguranță, ar fi afectat zeci de mii de cetățeni ai Republicii Moldova care anual călătoresc în Ucraina.

Dar acum mergem mai departe, am discutat un plan de acțiuni concret, cu privire la eliminarea definitivă a Moldovei din această listă, astfel încât să nu existe riscul ca această măsură să poată fi activată.

Deci vedem, am descris doar principalele puncte ale raporturilor moldo-ucrainene – demarcarea, proprietățile, relațiile comercial-economice, regimul călătoriei cetățenilor. Dar e un bagaj foarte greu. Și cred că trebuie să găsim nu doar voință politică dar și înțelepciune și la Kiev, și la Chișinău, ca de o manieră, repet, modernă și europeană, să găsim soluții de compromis. Nici un stat nu va putea să atingă maximum de obiective și celălalt doar să piardă. Trebuie să găsim o balanță, un compromis, așa cum fac statele europene și după aceasta să ne concentrăm într-adevăr pe proiecte mari, pe atragerea investițiilor, pe cooperarea în cadrul diferitor organizații regionale, în reglementarea conflictului transnistrean și, cu siguranță, în coordonarea eforturilor noastre în obținerea unor condiții maximal favorabile în raport cu UE – și în materie de liberalizare a regimului de vize și atunci când negociem despre acordul politic de asociere, și în ceea ce privește regimul de comerț liber aprofundat și cuprinzător.

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 23, din 06.12.2009

Corneliu RUSNAC: Să trecem acum puțin și la alt subiect – acum câteva zile la Atena, în Grecia, avut loc ministeriala anuală a OSCE, unde a participat și o delegație a Republicii Moldova, în frunte cu domnul ministru de Externe, Iurie Leancă. În discursul său de la Atena, domnul Leancă a reiterat solicitarea mai veche de retragere a trupelor ruse din Republica Moldova și înlocuirea căștilor albastre rusești cu un contingent multinațional de observatori civili. De asemenea s-a accentuat că conflictul transnistrean trebuie rezolvat neapărat în formatul 5+2. Aceste accente puse de domnul ministru înseamnă cumva că trebuie să ne așteptăm la o reevaluare a modului de soluționare a conflictului transnistrean?

3. Reevaluarea modului de soluționare a conflictului transnistrean

Andrei POPOV: Am participat împreună cu ministrul Afacerilor Externe la ministeriala OSCE de la Atena și problematica retragerii trupelor ruse, care nu este doar o solicitare a Republicii Moldova, este de fapt un angajament asumat de către Federația Rusă, o prevedere a dreptului internațional și a Constituției Republicii Moldova care interzice staționarea trupelor străine pe teritoriul Republicii Moldova. A fost un aspect important al prezentării ministrului de Externe și a agendei discuțiilor bilaterale pe care ministrul Iurie Leancă le-a avut cu mai mulți omologi din diferite state europene, dar pe lângă acest aspect s-a vorbit și despre noile abordări ale Chișinăului cu privire la reglementarea conflictului transnistrean.

În primul rând, cred că principala notă de schimbare în abordarea față de conflictul transnistrean este că trebuie să fie o problemă cu adevărat națională. Nu trebuie să fie apanajul, monopolul unui singur partid, între altele trebuie să facem ca reglementarea durabilă a conflictului transnistrean să devină o prioritate strategică a întregii guvernări, a întregii societăți și nimeni nu are dreptul să aibă monopol pe această problematică.

Pentru aceasta, pentru a avansa real, nu în declarații, dar în acțiuni și în fapte, spre reintegrarea Republicii Moldova, este foarte important să nu ne îmbătăm cu apă rece și să nu ne fixăm obiective nerealizabile. Să nu tratăm reglementarea conflictului ca o campanie, ca un obiectiv electoral care trebuie realizat într-o jumătate de an sau într-un an de zile, ci – atenție – să construim reglementarea. Și construcția începe pe malul drept al Republicii Moldova și este un angajament și un obiectiv să transformăm contextul intern pentru reglementarea conflictului transnistrean prin atractivitatea Republicii Moldova.

Este foarte greu să convingi cetățenii din stânga Nistrului că este bine să se integreze cu Republica Moldova atunci când cetățenii care locuiesc aici și care resimt avantajele sau dezavantajele modului în care se trăiește în zona controlată de autoritățile constituționale nu vor să locuiască în Moldova și își caută o viață mai bună în străinătate. Atunci când cei care au plecat din Republica Moldova în Italia, Portugalia, Rusia, Spania își vor pune problema serios că este bine să se întoarcă, cred că și locuitorii regiunii transnistrene vor privi cu alți ochi ideea reintegrării. Și administrația de la Tiraspol, mai ales elementele ei care în ruptul capului nu doresc reintegrarea țării și doresc să păstreze această stare în care ei controlează totul acolo și nimeni nu-i controlează pe ei, ei vor avea o marjă de manevră mai îngustă. Din interiorul regiunii va fi o presiune asupra lor și în asta constă cred schimbarea de acordare.

Sinteze și Dezbateri de Politică Externă

Buletin Săptămânal, Nr. 23, din 06.12.2009

Reglementarea trebuie construită, și pe malul drept, prin sporirea atractivității Republicii Moldova, și pe malul stâng, prin deschiderea acestei regiuni și promovarea unor măsuri de încredere, în reanimarea grupurilor de lucru, în ridicarea obstacolelor care au fost impuse în ultimii ani de zile în calea liberei circulații a persoanelor și bunurilor dintre cele două maluri și e o componentă internă foarte importantă, alături de componenta externă. Trebuie să ne activizăm eforturile în plan internațional, să comunicăm mai bine interesele noastre partenerilor noștri, să lucrăm în cadrul formatului 5+2 astfel încât să facem ca obiectivul nostru de a reglementa conflictul transnistrean prin identificarea unui statut al regiunii transnistrene în cadrul Republicii Moldova să fie promovat. Și atunci când nu ne asumăm obiective nerealiste și privim acest proces într-adevăr ca un proces, șansele noastre ca să ne întărim pozițiile la negocieri într-adevăr sunt foarte mari.

Despre aceste noi abordări de asemenea ministrul a vorbit în prezentarea sa, dar o atenție deosebită a fost abordată situației interne, noilor realități politice. Și în discursurile sale, mai mulți miniștri de Externe au făcut referire inclusiv la acest aspect – că se simte de atitudine la Chișinău și că noua guvernare de la Chișinău trebuie susținută de partenerii Republicii Moldova, iar în discuțiile bilaterale subiectul alegerii președintelui a fost unul prezent. Sigur, de capacitatea noastră de a finaliza acest proces și de a alege un președinte va depinde și capacitatea Republicii Moldova ca stat să se concentreze pe proiecte mari, să se concentreze pe construcție în interesul cetățenilor și nu pe discuții și dezbateri și certuri electorale. Societatea este prea divizată. Este timpul să spargem acest cerc vicios și să începem să ne consolidăm, pentru că nu poate exista o politică externă eficientă și reușită fără să existe o politică internă reușită și fără ca să existe o consolidare a societății cel puțin pe principalele dosare strategice care țin de interesul național fundamental.

Acestea vizează și integrarea europeană, și reintegrarea țării, și edificarea unei Moldove moderne și prospere. Schimbările care s-au produs în ultimele luni, faptul că la Chișinău este un Guvern de coaliție și că s-a reușit transferul pașnic, constituțional al puterii și există șansele ca ideea de coaliție – de fapt, o normă europeană – să-și demonstreze viabilitatea, aceste schimbări trezesc interes și simpatie din partea actorilor externi. Căci reușita Republicii Moldova în mare parte este un simbol pentru toată regiunea că se poate. Și de capacitatea de a asigura un climat de stabilitate, de alege un președinte va depinde și succesul Republicii Moldova ca stat.

Corneliu RUSNAC: Din păcate, timpul rezervat emisiunii noastre a expirat. Domnule Viceministru, eu vă mulțumesc foarte mult pentru prezența la programul nostru. Stimați ascultători, vă reamintesc că ați ascultat o discuție cu domnul Viceministru al Afacerilor Externe al Republicii Moldova, Andrei Popov. Aici punem punct programului nostru de astăzi. Emisiunea a fost realizată cu suportul Asociației pentru Politică Externă și finanțată de Fundația Friedrich Ebert. Eu, Corneliu Rusnac, vă spun la revedere și vă aștept săptămâna viitoare, la un nou program. Pe curând!